

NORGES HØYESTERETT

Den 21. desember 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matheson, Normann og Bergh i

HR-2020-2471-U, (sak nr. 20-153284SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

Jan Haugland

(advokat Paal Anders Bjaarstad)

mot

Christian Larsen

Kristin Krüger Småbrekke

(advokat Christian Grahl-Madsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder avvisning av søksmål til tingretten om overprøving av fraværdommer fra forliksrådet.
- (2) Bakgrunnen er tre fraværdommer avsagt av Bergen forliksråd mot Jan Haugland til fordel for Christian Larsen og Kristin Krüger Småbrekke. Haugland brakte dommene inn for Bergen tingrett for overprøving etter reglene i tvisteloven § 6-14 første ledd.
- (3) Bergen tingrett avsa 7. august 2020 kjennelse med slik slutning:
  - «1. Søksmål med krav om overprøving av Bergen forliksråds fraværdom med sak nr. F2017-038503 i Bergen tingrett sak nr. 19-104233TVI-BERG/2 fremmes.
  2. Søksmål med krav om overprøving av Bergen forliksråds fraværdom med sak nr. F2017-067709 i Bergen tingrett sak nr. 19-104233TVI-BERG/2 avvises.
  3. Bergen tingretts sak nr. 19-174338TVI-BERG/1 avvises.
  4. I sakskostnader betaler Jan Haugland 18 000 – attentusen – kroner til Christian Larsen og Kristin Krüger Småbrekke i fellesskap innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.»
- (4) Avvisningen av søksmålet som gjaldt forliksrådets sak nr. F2017-067709, bygget på at stevningen var inngitt etter fristen på én måned i tvisteloven § 6-14 første ledd andre punktum. Forliksrådet hadde i medhold av postforkynningsforskriften § 9 fastsatt nytt forkynningstidspunkt for forliksrådets dom, og stevningen var inngitt innen én måned etter det nye forkynningstidspunktet. Tingretten kom imidlertid til at den kunne prøve om dommen var lovlig forkynt ved første gangs forkynning, og fant etter en konkret vurdering at det var

tilfelle. Ut fra dette kom tingretten til at stevningen var inngitt for sent, og at søksmålet måtte avvises. Tingretten bemerket kort at det ikke forelå noen begjæring om oppfriskning.

- (5) Søksmålet angitt i slutningen punkt 3 gjaldt en annen fraværdom i forliksrådet. Tingretten kom til at dette søksmålet måtte avvises fordi det gjaldt et krav som var rettskraftig avgjort ved at forliksrådets dom i sak F2017-067709 var rettskraftig, jf. tvisteloven § 19-15 tredje ledd.
- (6) Jan Haugland innga anke til Gulating lagmannsrett. Det ble gjort gjeldende at tingrettens rettsanvendelse var feil, og at kjennelsen i sin helhet måtte oppheves.
- (7) Gulating lagmannsrett avsa 14. september 2020 kjennelse med slik slutning:
- «1. Anken forkastes.
  2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Jan Haugland 7 500 – syvtusenfemhundre – kroner til Christian Larsen og Kristin Krüger Småbrekke innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.»
- (8) *Jan Haugland* har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen. Prinsipalt anføres at det er feil at forliksrådets beslutninger etter postforkynningsforskriften § 9 kan overprøves. Subsidiært anføres det at fraværdommen i sak F2017-067709 ikke er forkynt lovlig.
- (9) Jan Haugland har lagt ned påstand om at Gulating lagmannsretts kjennelse oppheves, og at han tilkjennes sakskostnader.
- (10) *Christian Larsen og Kristin Krüger Småbrekke* har inngitt tilsvaer med påstand om at anken forkastes, og at de tilkjennes sakskostnader.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* har full kompetanse, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav a.
- (12) Ankeutvalget er kommet til at lagmannsrettens kjennelse må oppheves fordi anke til lagmannsretten ikke var riktig rettsmiddel mot tingrettens kjennelse.
- (13) Tingretten avviste søksmålet som gjaldt forliksrådets dom i sak F2017-067709, fordi stevningen var inngitt for sent. Det følger imidlertid av tvisteloven § 6-14 første ledd tredje punktum at det kan gis oppfriskning for oversittelse av søksmålsfristen. Når tingretten i sin kjennelse ikke tok stilling til spørsmålet om oppfriskning, følger det av tvisteloven § 16-11 at riktig rettsmiddel i dette tilfellet var begjæring om oppfriskning. Utvalget viser til Schei med flere, *Tvisteloven: Kommentartutgave*, § 16-11 note 1, *Juridika*, revidert 1. desember 2019.
- (14) Det var etter dette ikke adgang til å anke tingrettens kjennelse til lagmannsretten. Ankeerklæringen kunne ikke forstås slik at Haugland til tross for dette ønsket å inngi anke. Lagmannsretten skulle da ha sendt saken tilbake til tingretten slik at den kunne ha vært behandlet som en sak om oppfriskning, se Rt-2011-1251 avsnitt 17 og 18 med videre henvisning til Rt-2010-510.
- (15) Lagmannsretten har etter dette avgjort en anke uten å ha kompetanse til det, noe som er en saksbehandlingsfeil etter tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav a. Feilen kan tillegges virkning selv om den ikke er påberopt, jf. tvisteloven § 29-20 annet ledd, jf. § 30-3.

- (16) Ankeutvalget er kommet til at feilen må tillegges virkning. Verken tingretten eller lagmannsretten har vurdert oppfriskning. Selv om tingrettens og lagmannsrettens rettsanvendelse – at forliksrådets beslutning etter postforkynningsforskriften § 9 ikke er bindende for retten, og at fraværdommen er lovlig forkynt – skulle være riktig, ga forliksrådets fastsettelse av nytt forkynningstidspunkt i det minste Haugland grunn til å tro at hans søksmål var rettidig.
- (17) Spørsmålet om oppfriskning gjelder direkte bare søksmålet knyttet til forliksrådets dom i sak F2017-067709. Tingrettens kjennelse og anken til lagmannsretten bygger imidlertid på at de tre dommene fra forliksrådet må sees i sammenheng. Lagmannsrettens kjennelse må derfor oppheves i sin helhet.
- (18) Jan Haugland har krevd sakskostnader for Høyesterett og lagmannsretten. Avgjørelsen utstår til den nye behandlingen for tingretten, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd og HR-2016-1838-U avsnitt 15 med videre henvisning til Rt-2010-510 avsnitt 12.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves.
2. Avgjørelsen av sakskostnadene for Høyesterett og lagmannsretten utstår til den avgjørelse som avslutter saken.

Kristin Normann
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)